

FELVIDÉKI TÁJAKON

Thomas Ender akvarelljei

A sárospataki Rákóczi-vár

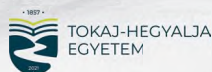

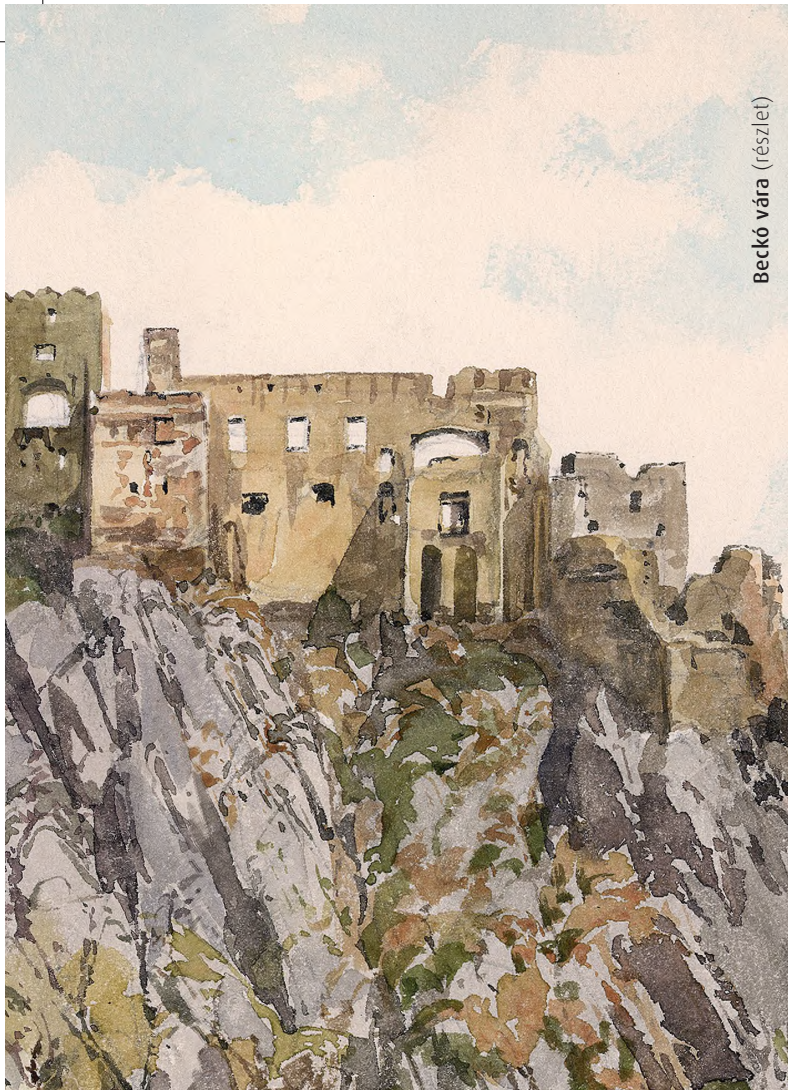
EGY GONDOLAT THOMAS ENDER ÉLETMŰVE KAPCSÁN

Propser Merimée (1803–1870) Franciaországban a műemlékek országos felügyelőjeként hatalmas rajz-, akvarell- és metszetgyűjteményt formálva rögzítette Franciaországnak a sokak által kritika nélkül dicsért forradalomban jelentős részben lerombolt, de torzóban fennmaradt műemlékeit. A kulturális örökségről való gondolkodás kezdete is ez a kor. Volt, és van min eltöprengeni. A Tokaj-Hegyalja Egyetem Kulturális Örökség Tudományok Tanszéke, együttműködve a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeumával és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárával e töprengést is folytatja akkor, amikor Thomas Ender (1793–1875) 1860 és 1863 között készült vízfestményeinek egy kis részét a Sárospatakra látogatók elé tárja. A művész képei még életében a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonába kerültek, és annak ellenére, hogy a művész művészettörténeti értékelésében az itt, a Waldstein-gyűjtemény részeként megőrzött akvarelljei mellőzötteknek mondhatók, a képek népszerűsége töretlen. Az osztrák, a magyar, de a szlovák és a lengyel kultúra történetének is ragyogó darabjai. Önmagában ez utóbbi tény is felkiáltójel abban a gondolkodásban, ami Európáról szól, főként arról, hogy mit is tekintünk európai értéknek.

Monok István

A Tokaj-Hegyalja Egyetem
Kulturális Örökség Tudományok Tanszéke,
a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma és
a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ kiállítása

Beckő vára (részlet)

Thomas Ender (1793–1875) tizenkét éves korától tanult a bécsi Képzőművészeti Akadémián. 1829-től Habsburg János főherceg alkalmazta udvari festőként. Ender az 1860-as évek első felében járt Magyarországon. Az elkészült akvarellek tanúsága szerint Ender egy vasút tervezett útvonala mentén tett „festői kirándulásokat” a Vág völgyében, a Magas- és a Lengyel-Tátrában, a Szepességben. Felvidéki útjának egyetlen dokumentálható eseménye nagyőri tartózkodása: a Mednyánszkyak 1861-ben költöztek át ősi fészükéből, Beckóból a nagyőri kastélyba, ahol a családi hagyomány szerint Ender az akkor tizenkét-tizenhárom éves Mednyánszky Lászlót taníttatta rajzolni.

Óvár romjai (részlet)

Waldstein János egy 1868. május 8-án kelt ajándékozó levél kíséretében juttatta el Ender vízfestményeit a Magyar Tudományos Akadémiának, mert meggyőződése szerint a képzőművészet lényegesen befolyásolja a közművelődést és előmozdítja a polgárosodást. A gyűjtemény képei „Felső-Magyarországnak nemcsak szebb tájékeit, történelmi váromladékait és úri lakjait ábrázolják, hanem azon kívül a Kárpátok magaslataiban geológiai tekintetben érdekes pontokat előtűntetvén, nagy tudományos érdekléssel bírnak.” – jellemezte gyűjteményét.

Trencsén vára (részlet)

A kiállítás megtekinthető:
2022. március 19. – 2022. május 8.
keddtől vasárnapig 10 – 18 óráig
Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma
Kastélyszárny
Sárospatak, Szent Erzsébet út 19.